

HAMSUN-NYTT

Hamsun-Selskapets informasjonsblad 1/2022

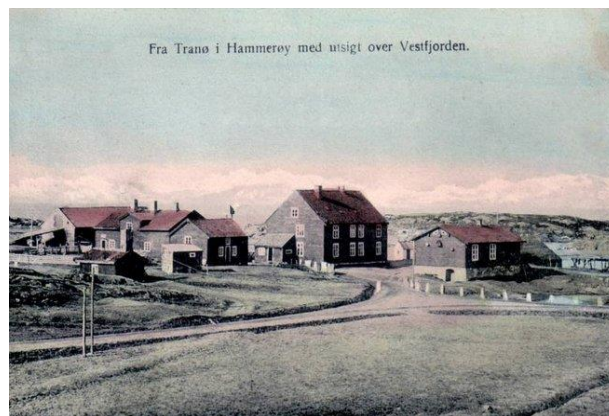
En fin, gylden Metalrand stiger i øst hvor Solen staar op. (Ny Jord, 1893)

Hamsundagene 2022

I år er et festivalår på Hamarøy, og Hamsundagene vil foregå fra 4.-6. august 2022. Hamsun-Selskapet arrangerte et stort litteraturseminar i Bodø i 2021, derfor vil deltakelsen vår i år være av mer beskjedent art. Vi legger planer for et seminar på Tranøy torsdag 4. august. Dette vil starte etter at dikterens fødselsdag er markert ved bysten og festivalkunstner Regine Hamsun har åpnet sin bildeutstilling ved barndomsgården i Hamsund. Årsmøtet til Hamsun-Selskapet blir sannsynligvis holdt fredag 5. august på Tranøy, slik at man også kan få med seg både det tradisjonelle markedet der, besøke kunstgalleriene og gå på skulpturvandring. Hamsunsenteret og festivalen forøvrig tilbyr også et rikholdig program for alle aldersgrupper, men vi får ikke røpe detaljer derfra ennå.

Det kan være lurt å sjekke ut overnattingsmulighetene allerede nå om man tenker å besøke Hamsundagene: Tranøy fyr og Bankpaa (tidligere Edvardas Hus) ligger på Tranøy, og på Oppeid/Presteid fins Sentrumsgården motell, Hamsun Lodge og Camp Hamarøy (tidligere Hamarøy fiskekamp, nå betydelig oppgradert).

Mer info om Hamsundagene 2022 kommer i neste Hamsun-Nytt. Vi oppdaterer også fortløpende i arrangementskalenderen på hjemmesida vår, hamsun-selskapet.no

Tranøy på Walsøes og Hamsuns tid (prosepktkort)

Gyldendal gir ut Hamsun-lydbøker med nyskrevet musikk

Gyldendal forlag har hentet hjem lydbokrettighetene til Hamsuns verker. Nå er ti nyinnspillinger rett rundt hjørnet, med musikk spesialskrevet av Kari Sundet. Lydbøkene er i skrivende stund ikke sendt ut på markedet. Kari Sundet har lovet å fortelle Hamsun-Nytt om hvordan hun har arbeidet med å skrive musikk til Hamsuns

romaner, men først når lydbøkene er i salg. Vi kommer derfor tilbake til saken. I mellomtiden rekker kanskje å høre en ny og tonesatt lydbokversjon?

To Hamsun-relaterte bokutgivelser

Anmeldt av Nils Magne Knutsen

Henning Wærp: *Amundsens fem hoder*

Henning H. Wærp (foto: Orkana)

Sannsynligvis kjenner mange av Hamsun-Nytts lesere bøkene til professor Henning H. Wærp ved Universitetet i Tromsø. Færre er kanskje orientert om at han i sine lyrikksamlinger lurar inn små Hamsun-passasjer. Så også i *Amundsens fem hoder* (Orkana Forlag), som kom sist høst. Tittelen refererer til de fem kopiene av portrettbysten av Amundsen, spredt over hele verden. Én av dem er plassert utafor Polarmuseet i Tromsø. Diktene inneholder en vilter blanding av innfall, hugskott og glimt av samtaler.

Henslengt finner vi altså snap-shots av ulike Hamsun-skikkelser, uten lange forklaringer eller fortolkninger, bare løftet fram gjennom forte skråblikk. Om landstrykeren August: *Født av intet, oppalet i nød/hvor ble det av det han hadde til gode i livet*. Vi møter en student som undrer seg over løytnant Glahns selvmord: (...) *merkelig at Nordland skulle utløse India?* Og flere dukker opp, for eksempel Oliver, Kaukasus-kusken Karnej, og her Hamsuns første hustru:

Bergljot

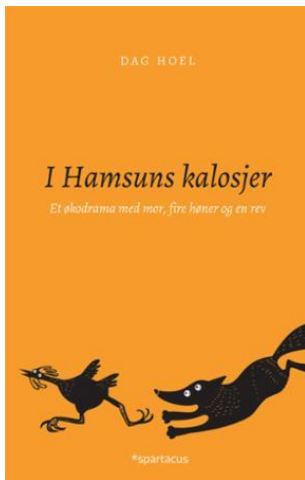
*Leser en varm høstnatt en dagbok
leser, og lurar på hvem hennes reisefølge er
klærne hans er fulle av olje
hver dag har han feber
Han skal til Baku og se den hellige ild
Han skal til Nordland og gå en sti innover i skogen*

Vi møter også Rollev, som en dag lurar: *Hvordan han ble Hamsun-forsker/kunne han ikke forklare/det var ikke gått gradvis*. Dette er jo en kjent erfaring: Begynner man å lese Hamsun, risikerer man å bli så oppslukt at man aldri slutter. Herlig bok!

Dag Hoel: *I Hamsuns kalosjer*

Dag Hoels bok inneholder 42 sjarmerende og morsomme og tankevekkende kåserier. Ett av disse handler om de kalosjene Hamsun forteller om i *På gjengrodde stier*.

Hamsun sitter i arrest på Landvik gamlehjem og irriterer seg over sin revnede kalosje. Han får tak i litt ulltråd og begynner å snurpe riften sammen. Familien sender ham nye kalosjer, men han vil heller reparere de gamle.

Hoel forklarer: «*For Hamsun gir reparasjonen av den gamle kalosjen livsinnhold. Arbeidet bringer fram minner. Han føler seg nyttig- Han bruker hender og hode til å løse en praktisk utfordring, og han trenger den utfordringen, for han er en ensom, gammel mann som har slikt å gjøre. De nye kalosjene truer med å frarøve ham en del av selve livet.*»

Verdien av å drive med praktisk arbeid er et gjennomgående tema i Hoels kåserier, og forfatteren trekker en linje fra Hamsuns kalosjer til sin mor på 96 år, for hun driver også med reparasjoner – hun snur slitte skjortekraver, stopper sokker og lapper bukser. Med sine reparasjoner kan hun oppfattes som en samfunnsfiende som *undergraver kapitalismens ønske og markedets krav om at vi helst bør kjøpe nytt og øke forbruket.*

I forbifarten legger Hoel ikke skjul på Hamsuns «*ideologiske villfarelser*», men han legger heller ikke skjul på at denne dikteren også *kunne skrive om menneskelivet på en måte som dirrer i oss, sytti år etter hans død.*

Forfatteren bor i Trondheim, og de fleste kåseriene tar utgangspunkt i hans daglige vandringer blant hagens bærbusser, bikuber og fire høner, som stadig må vernes mot en sulten rev. Disse vandringene kobles med en strøm av anekdoter og historier og litterære drypp fra Aristoteles via Håvamål til Olav H. Hauge og Jack Berntsen, som stadig lurer på kor hammaren er. Boka er god, noen av kåseriene helt strålende. Anbefales

Markens grøde på Trøndelag teater i september

Trøndelag teater stiller i sin nettomtale av høstens repertoar spørsmål om Hamsuns «historisk kontroversielle størrelse» gjør det mulig å skille kunstneren fra hans verk. Teateret konkluderer med at Hamsun fortsatt gjør seg gjeldende i norsk kunst- og kulturhistorie, og derfor må de som institusjon også fortsette å analysere kunsten hans inn i samtiden. Så får publikum «dømme selv».

Det er Verk Produksjoner som tar fatt på arbeidet med å iscenesette romanen, som altså har premiere i september. De fokuserer på hvordan *Markens grøde* både har påvirket og blitt fortolket av mennesker og samfunn. I forbindelse med forestillingen arrangerer Trøndelag teater seminarer og publikumssamtaler.

Jan Vardøen med ny *Sult*-film

56 år er gått siden Henning Carlsen fullførte mesterfilmen *Sult*, basert på Hamsuns bok fra 1890. Under pandemien har regissør og manusforfatter Jan Vardøen brukt tiden på å lage *Tigerstaden*, fritt etter Hamsuns *Sult*.

Regissør Jan Vardøen

Tigerstaden handler om en kunstnerbegavelse som gjennomgår en liknende reise og smerte som Hamsuns hovedperson. Vardøens karakter befinner seg imidlertid i et vinterlig Oslo preget av koronarestriksjoner.

Filmen ble visningsklar i november 2021, men nettopp pandemien har gjort det vanskelig å få den vist. Jonathan Chedeville har hovedrollen. Andre medvirkende er bl.a. Bjørn Sundquist, Helen Vikstvedt, Charlotte Frogner, Inger Helge Gimle og Hans Olav Brenner. Produsent: Christine E. Robsahm.

Siste fra Hamsunsenteret på Hamarøy

Fra 1. februar til 30. april kan utstillinga «Kunst møter tekst» bivånes på Hamsunsenteret. Publikum vil under sin bevegelse opp og ned gjennom trappepassasjene i senteret møte både Unni Askelands og Karl Erik Harrs tolkninger av Hamsun-karakterer. De to billedkunstnerne har temmelig ulike uttrykk, så hva hender når de møtes og tar for seg av samme litterære univers? Du kan lese mer om utstillingen på hamsunsenteret.no

Knut-julkviss i Dag og Tid

Vekeavisa Dag og Tid har tradisjon for ein utvida «Klok på bok»-kviss i julenummeret sitt, og denne kvissen har vidare som tradisjon å vere berre Hamsun-gåter. Denne jula fekk vi i Hamsun-Selskapet lov til å dele gåtene med følgjarane i facebook-gruppa vår. Meir enn hundre klikka på lenka som leidde til oppslaget. Sanneleg gjekk ikkje kviss-premien òg til ein medlem av Selskapet.

Hamsun-Selskapet er en av Norges største litterære foreninger. For spørsmål vedr. medlemskap, bøker i Skriftserien med mer, kontakt oss på e-post: polden@hamsun-selskapet.no. Hjemmeside: hamsun-selskapet.no

Har du tips til sak som kan passe i Hamsun-Nytt eller på vår hjemmeside, ikke nøl med å ta kontakt med en i Hamsun-Selskapets styre:

Hege Faust, Lillestrøm (leder), tlf. 95085285 (hege.faust@gmail.com)

Randi Eilertsen, Narvik (nestleder) (eilertsen.randi@gmail.com)

Terje Øien, Hamarøy (styremedlem) (terje.øien@hamarøy.kommune.no)

Varaer:

1: Nils M. Knutsen, Tromsø (nils.magne.knutsen@me.com),

2: Torstein Garmo, Lom,

3: Erik Gjestvang, Vinje